

Europejski Zielony Ład: bardziej zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych – roślin i gleby

Brussels, 5 lipca 2023 r.

Komisja przyjęła dziś pakiet środków na rzecz **zrównoważonego wykorzystania kluczowych zasobów naturalnych**, zwiększający również **odporność systemu żywnościowego i rolnictwa w UE**.

Akt w sprawie monitorowania stanu gleby ułatwi osiągnięcie dobrego stanu gruntów w UE do 2050 r. poprzez gromadzenie danych na temat zdrowia gleby i udostępnianie ich rolnikom i innym osobom gospodarującym glebą. W akcie wprowadza się **zrównoważone gospodarowanie glebami jako normę** i proponuje się podjęcie działań w sprawie niedopuszczalnych zagrożeń dla **zdrowia ludzi i dla środowiska, spowodowanych zanieczyszczeniem gleby**. Przedstawiony dziś wniosek przyczyni się również do **pobudzenia innowacji i zrównoważonego rozwoju** poprzez, po pierwsze, umożliwienie bezpiecznego korzystania z postępu technicznego w dziedzinie **nowych technik genomowych**, które umożliwiają zwiększenie odporności roślin uprawnych na zmiany klimatu i ograniczenie stosowania pestycydów, a po drugie – zapewnienie bardziej zrównoważonych i zróżnicowanych nasion i materiału rozmnożeniowego wysokiej jakości, z korzyścią dla **roślin i lasów**. Ponadto proponuje się także środki mające na celu **ograniczenie marnotrawienia żywności i tekstyliów**, co przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania zasobów naturalnych i do dalszego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Działania te przyniosą wszystkim **długoterminowe korzyści gospodarcze, społeczne, zdrowotne i środowiskowe**. Zwiększając odporność zasobów naturalnych, nowe przepisy wspierają w szczególności osoby żyjące bezpośrednio z ziemi i przyrody. Przyczynią się one do **zwiększenia dobrobytu na obszarach wiejskich i bezpieczeństwa żywnościowego oraz do pobudzenia odpornej i prosperującej biogospodarki**. Zapewnią też UE czołową pozycję w dziedzinie innowacji i rozwoju oraz pomogą w odwróceniu procesu utraty różnorodności biologicznej i przygotowaniu się na skutki zmiany klimatu.

Nowe przepisy UE mające na celu zwiększenie wartości gleby i jej zasobów

Stan 60–70 proc. gleb w UE jest zły. Ponadto każdego roku z powodu erozji wymywaniu podlega miliard ton gleby, co oznacza, że pozostała żyzna wierzchnia warstwa szybko znika. Koszty związane z degradacją gleby szacuje się na ponad 50 mld euro rocznie.

Wniosek, który jest pierwszym w historii aktem prawnym UE dotyczącym gleby, zawiera **zharmonizowaną definicję zdrowia gleby**, wprowadza **kompleksowe i spójne ramy monitorowania** oraz wspiera **zrównoważone gospodarowanie glebą i rekultywację terenów zanieczyszczonych**. We wniosku połączono w jedną całość kilka źródeł danych dotyczących gleby. Są to dane z próbek uzyskane w ramach unijnego badania terenowego użytkowania gruntów i pokrycia terenu (LUCAS), dane satelitarne z programu Copernicus oraz dane krajowe i prywatne. Ostatecznym celem są **zdrowe gleby w UE do 2050 r.**, zgodnie z dążeniem UE do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń.

Dane dotyczące gleby będą czynnikiem **wspierającym innowacje, a także rozwiązania technologiczne i organizacyjne**, zwłaszcza w zakresie praktyk rolniczych. Pomogą one rolnikom i innym właścicielom gruntów we wdrażaniu najodpowiedniejszych metod uprawy i zwiększaniu żyzności gleby i plonów, przy jednoczesnym ograniczaniu zużycia wody i składników odżywczych. Ponadto dane te pozwolą nam lepiej zrozumieć tendencje dotyczące suszy, retencji wody i erozji, usprawniając **zapobieganie klęskom żywiołowym i zarządzanie nimi**. Dzięki zdrowej glebie i dostępności szczegółowych danych **rolnicy i zarządcy gruntów mogą uzyskać dodatkowe źródła dochodów** w postaci wynagrodzenia za agrotechniki węglochłonne, płatności za usługi ekosystemowe lub za zwiększenie wartości zdrowych gleb i produkowanej na nich żywności. Wniosek nie nakłada żadnych bezpośrednich obowiązków na właścicieli i zarządców gruntów ani na rolników.

Państwa członkowskie określą korzystne i niekorzystne praktyki w zakresie gospodarowania glebą. Opracują również działania regeneracyjne, aby przywrócić dobry stan zdegradowanych gleb, w

oparciu o krajowe oceny stanu zdrowia gleby. Oceny te zostaną również uwzględnione w innych politykach UE, takich jak LULUCF, WPR i gospodarka wodna.

We wniosku wzywa się również **państwa członkowskie do podjęcia działań w sprawie niedopuszczalnych zagrożeń dla zdrowia ludzi i dla środowiska, spowodowanych zanieczyszczeniem gleby, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”**. Państwa członkowskie będą musiały zidentyfikować, zbadać, ocenić i zrehabilitować zanieczyszczone tereny.

Bardziej odporne systemy żywnościowe dzięki nowym technikom genomowym

Rolnicy i hodowcy potrzebują dostępu do najnowocześniejszych innowacji. Nowe technologie mogą pomóc zwiększyć odporność zarówno rolnictwa, jak i gruntów leśnych oraz chronić zbiory przed skutkami zmiany klimatu, utraty różnorodności biologicznej i degradacji środowiska. **Nowe techniki genomowe** to innowacyjne narzędzia, dzięki którym nasz system żywnościowy może stać się bardziej zrównoważony i odporny. Umożliwiają one opracowywanie ulepszonych odmian roślin, które są **odporne na zmianę klimatu i agrofagi, wymagają mniejszej ilości nawozów i pestycydów oraz zapewniają wyższe plony**. Dzięki temu możliwe będzie ograniczenie o połowę ilości stosowanych pestycydów chemicznych, zmniejszenie związanego z nimi ryzyka, a także zredukowanie zależności UE od przywozu produktów rolnych.

W większości przypadków te nowe techniki prowadzą do **bardziej ukierunkowanych, precyzyjniejszych i szybszych zmian** niż techniki konwencjonalne, co pozwala na osiągnięcie lepszych rezultatów niż w przypadku stosowania klasycznych technik, takich jak selekcjonowanie nasion i krzyżowanie.

We wniosku:

- określono **dwie kategorie roślin** uzyskiwanych za pomocą NGT: rośliny NGT porównywalne z roślinami naturalnie występującymi lub konwencjonalnymi oraz rośliny NGT z bardziej złożonymi modyfikacjami;
- te dwie kategorie będą podlegać różnym wymogom dotyczącym wprowadzania na rynek, z uwzględnieniem ich różnych cech charakterystycznych i profili ryzyka. Rośliny należące do pierwszej kategorii będą objęte obowiązkiem zgłaszania. Rośliny z drugiej kategorii będą objęte procesem określonym w dyrektywie w sprawie GMO;
- określono **zachęty** do opracowywania roślin zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- zapewniono **przejrzystość** informacji na temat wszystkich roślin NGT na rynku UE (np. poprzez etykietowanie nasion);
- zapewniono solidne **monitorowanie** gospodarczych, środowiskowych i społecznych skutków produktów NGT.

Bardziej zrównoważony i zróżnicowany roślinny i leśny materiał rozmnożeniowy

Europejski sektor nasion jest **największym eksporterem** na światowym rynku nasion (20 proc. światowego rynku o szacunkowej wartości 7–10 mld euro; 7 tys. przedsiębiorstw, głównie MŚP). Ważne jest, aby przepisy w tej dziedzinie nadążały za rozwojem nauki. Niniejszy wniosek zaktualizuje i uprości obecne przepisy – niektóre z nich zostały opracowane ponad pół wieku temu.

Proponowane rozporządzenie w sprawie produkcji i wprowadzania do obrotu materiału rozmnożeniowego roślin i leśnego materiału rozmnożeniowego zwiększy **różnorodność i jakość nasion, sadzonek i innego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin**. Zagwarantują one **stabilne plony** dzięki dostosowaniu odmian roślin do przyszłych wyzwań poprzez testowanie ich zrównoważonego charakteru (np. odporności na choroby). Nasiona będą również lepiej **dostosowane do presji związanych ze zmianą klimatu**, zapewnią zachowanie **genetycznej różnorodności** roślin uprawnych i zwiększą **bezpieczeństwo żywnościowe**. Wniosek przyczyni się do **ograniczenia biurokracji** oraz zwiększenia wydajności i skuteczności systemów rejestracji i certyfikacji.

Jeśli chodzi o leśny materiał rozmnożeniowy, należy zadbać o dostosowanie sadzonek do warunków panujących w danym miejscu, aby lepiej przystosować lasy do zmiany klimatu. **Hodowla selekcyjna drzew umożliwi przyspieszenie przystosowania lasów do zmiany klimatu**, co jest konieczne do utrzymania ich wydajności w przyszłości.

Ograniczenie marnotrawstwa żywności i tekstyliów

Co roku w UE marnuje się prawie 59 mln ton żywności (131 kg/mieszkańca), a jej wartość rynkowa szacowana jest na 132 mld euro. Ponad połowa odpadów spożywczych (53 proc.) pochodzi z gospodarstw domowych. Na drugim miejscu jest sektor przetwórstwa i produkcji żywności (20 proc.). Walka z marnowaniem żywności przynosi potrójne korzyści: pozwala **oszczędzać żywność**

przeznaczoną do spożycia przez ludzi, a tym samym przyczynia się do zwiększenia **bezpieczeństwa żywnościowego**. Zapewnia **oszczędności** przedsiębiorstwom i konsumentom i **zmniejsza wpływ produkcji i konsumpcji żywności na środowisko**.

Aby przyspieszyć postępy w UE Komisja proponuje, aby do 2030 r. ograniczyć o 10 proc. odpady żywnościowe w sektorze przetwórstwa i wytwarzania i o 30 proc. (per capita) łącznie w sektorze handlu detalicznego i konsumpcji (restauracje, usługi w sektorze żywienia i gospodarstwa domowe).

Odpady tekstylne również obciążają ograniczone zasoby naturalne. Około 78 proc. odpadów tekstylnych nie jest segregowanych przez konsumentów i trafia do zmieszanych odpadów z gospodarstw domowych, które następnie są spalane lub składowane. Więcej informacji na temat wniosku można znaleźć w [specjalnym komunikacie prasowym](#).

Co dalej?

Wnioski ustawodawcze zostaną teraz rozpatrzone przez Parlament Europejski i Radę w ramach zwykłej procedury ustawodawczej.

Kontekst

Europejski Zielony Ład jest konieczny dla zdrowia ludzi i naszej planety. Od jego inauguracji w grudniu 2019 r. rozpoczęła się [głęboka i całościowa transformacja naszego społeczeństwa i naszej gospodarki](#). Dzisiejszy pakiet uzupełnia poprzednie wnioski w ramach filaru „zasoby naturalne” Zielonego Ładu.

Inicjatywy te i ich cele opierają się na rozwiązaniach zapewnianych przez przyrodę, która jest naszym najlepszym sojusznikiem w walce ze zmianami klimatu. Aby osiągnąć neutralność klimatyczną, w szczególności zwiększyć usuwanie dwutlenku węgla przez naturalne pochłaniacze, wdrożyć unijne prawo o klimacie i podtrzymać międzynarodowe zobowiązania Unii Europejskiej wynikające zarówno z porozumienia paryskiego, jak i z globalnych ram różnorodności biologicznej Kunming-Montreal, musimy pilnie wzmocnić odporność naturalnych ekosystemów w całej UE, zwiększyć ich zdolność do pomocy w dostosowaniu się do zmiany klimatu i utrzymać ich zdolności produkcyjne. Pozwoli to zapewnić trwałe bezpieczeństwo żywnościowe i materialne.

Informacje dodatkowe:

[Komunikat w sprawie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych](#)

[Wniosek dotyczący nowych technik genomowych](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące nowych technik genomowych](#)

[Zestawienie informacji o nowych technikach genomowych](#)

[Animacja o nowych technikach genomowych](#)

[Wniosek dotyczący roślinnego i leśnego materiału rozmnożeniowego](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące roślinnego i leśnego materiału rozmnożeniowego](#)

[Zestawienie informacji o roślinnym i leśnym materiale rozmnożeniowym](#)

[Wniosek dotyczący odpadów żywnościowych](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące marnotrawienia żywności](#)

[Zestawienie informacji na temat marnotrawienia żywności](#)

[Wniosek dotyczący gleby](#)

[Pytania i odpowiedzi na temat gleby](#)

[Zestawienie informacji na temat gleby](#)

[Wniosek dotyczący odpadów tekstylnych](#)

[Komunikat prasowy na temat odpadów tekstylnych](#)

[Zestawienie informacji na temat odpadów tekstylnych](#)

--

Niemal dwa lata temu zaprezentowaliśmy pakiet „Gotowi na 55” w celu wdrożenia filaru klimatycznego Zielonego Ładu. Dziś uzupełniamy nasze wcześniejsze wnioski dotyczące odbudowy zasobów przyrodniczych i ograniczenia stosowania pestycydów chemicznych, aby wesprzeć filar Zielonego Ładu dotyczący przyrody. Wnioski te są ściśle ze sobą powiązane i wynikają z potrzeby działań w dziedzinie klimatu: zdrowe gleby pochłaniają więcej dwutlenku węgla, zatrzymują więcej wody i chronią przed suszami. Dzięki umożliwieniu bezpiecznego stosowania nowych technik genomowych rolnicy będą mieli dostęp do bardziej odpornych upraw, które wymagają mniejszej ilości pestycydów.

Frans Timmermans, wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw Europejskiego Zielonego Ładu - 05/07/2023

Innowacje są nieodłączną częścią naszego programu na rzecz zrównoważonego rozwoju w ramach Zielonego Ładu, zwłaszcza w dziedzinie żywności. Chcemy zapewnić naszym rolnikom narzędzia do produkcji zdrowej i bezpiecznej żywności, w sposób dostosowany do zmieniających się warunków klimatycznych i z poszanowaniem naszej planety. Obejmuje to nowe przepisy dotyczące stosowania nowych technik genomowych oraz unowocześnione przepisy dotyczące roślin i nasion, wspierające różnorodność, zrównoważone praktyki, bezpieczeństwo żywnościowe i konkurencyjność UE. Intensyfikujemy również działania przeciwko marnowaniu żywności, aby zminimalizować straty żywności i zwiększyć nasze bezpieczeństwo żywnościowe. Mamy teraz okazję zaplanować przyszłość, zmienić sposób produkcji i konsumpcji naszej żywności oraz zaoferować naszym obywatelom większy wybór bezpiecznych, zrównoważonych i bogatych w składniki odżywcze produktów. Jest to również szansa dla unijnego sektora rolnego i przemysłu spożywczego, który może uznać zrównoważony rozwój za swój znak rozpoznawczy i wyprzedzić konkurencję na świecie.

Stella Kyriakides, komisarz do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności - 05/07/2023

Dziś budujemy Europejski Zielony Ład od podstaw! Dosłownie. Nasz wniosek, który wprowadza pierwsze w historii europejskie przepisy dotyczące gleb, zwiększy odporność Europy i zapewni realną przyszłość naszym rolnikom, właścicielom gruntów i obywatelom. Krótko mówiąc, wprowadza definicję legalną zdrowej gleby i umożliwia gromadzenie danych na temat stanu gleb, określa zrównoważone gospodarowanie glebą jako normę i, co bardzo ważne, określa podejście do dekontaminacji zanieczyszczonych gleb. Inwestowanie w gleby oznacza stworzenie stabilnej podstawy dla naszych działań we wszystkich innych dziedzinach.

Virginijus Sinkevičius, komisarz do spraw środowiska, oceanów i rybołówstwa - 05/07/2023

Kontakty z mediami:

[Stefan DE KEERSMAECKER](#) (+32 2 298 46 80)

[Célia DEJOND](#) (+32 2 298 81 99)

[Adalbert JAHNZ](#) (+ 32 2 295 31 56)

[Daniela STOYCHEVA](#) (+32 2 295 36 64)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [Vegetables](#)